

Spis treści

Wstęp	15
1. Przygotowanie do ciąży	17
1.1. Wizyta u ginekologa	17
1.2. Dodatkowe konsultacje	17
1.3. Tryb życia	18
2. Cięża	21
2.1. Badania i wizyty u lekarza	22
2.2. Gdzie prowadzić ciążę bliźniaczą, trojaczą i...?	23
2.3. Zdrowy tryb życia – dalej zalecany	23
2.3.1. Praca zawodowa	24
2.3.2. Sporty – nie czas na eksperymenty	26
2.3.3. Podróże małe i duże	27
2.4. Odżywianie	29
2.4.1. Przechowywanie i przygotowywanie potraw	29
2.4.2. Toksoplazmoza	30
2.4.3. Listerioza	30
2.4.4. Ryby – jeść czy nie jeść?	31
2.4.5. Kielki, orzeszki, zioła	31
2.4.6. Alkohol, kofeina	32
2.4.7. Preparaty wielowitaminowe i minerały	32
3. Skąd się biorą bliźnięta?	35
3.1. „Epidemia” ciąż wielopłodowych	35
3.1.1. Dlaczego ciąż wielopłodowych jest coraz więcej?	35
3.2. Rekordy	36
3.3. Ile trwa ciąża?	37
3.4. Jak powstaje ciąża pojedyncza?	37
3.5. Jak powstaje ciąża bliźniacza?	38

3.6. Bliźnięta jedno- i dwukosmówkowe	40
3.7. A jak ocenia się owodniowość?	41
3.8. Jak powstają trojaczki, czworaczki, pięcioraczki...?	41
3.9. Czy bliźnięta występują rodzinnie?	42

4. Objawy – te bardziej nieznośne dla ciężarnej i te, które zaniepokoją lekarza 43

4.1. Nudności i wymioty	43
4.2. Skóra	45
4.3. Obrzęki	45
4.4. Przewód pokarmowy, czyli zgaga i zaparcia	46
4.5. Żylaki	47
4.6. Roztargnienie i emocje	47
4.7. Bóle krzyża, rwa kulszowa i rozejście się spojenia łonowego	48
4.8. Sen	49

5. Badania laboratoryjne 51

5.1. Morfologia	51
5.2. Badanie ogólne moczu	51
5.3. Test doustnego obciążenia glukozą	52
5.4. Badania hormonalne	52
5.5. Choroby zakaźne	53
5.6. Posiew z pochwy. Co to jest GBS?	54

6. Badania ultrasonograficzne (USG), czyli pierwszy szok i dalsze spotkania z maluszkami 57

6.1. Na czym polega badanie USG?	57
6.2. Badanie USG między 11. a 14. tygodniem ciąży	58
6.3. Test PAPPa	61
6.4. Badania inwazyjne	62
6.4.1. Biopsja trofoblastu	63

6.4.2. Amniopunkcja	63
6.4.3. Kordocenteza	63
6.5. Badanie USG między 18. a 20. tygodniem ciąży	64
6.6. Badania USG po badaniu połówkowym	65
6.7. Czy w ciąży bliźniaczej USG trzeba robić częściej niż w ciąży pojedynczej?	66
6.8. Czy trzeba wykonać badanie 3D/4D?	66
7. Gdy nie wszystko przebiega idealnie – czyli rozdział tylko dla odważnych o powikłaniach ciąży (nie czytać na zapas!) 69	
7.1. Nadciśnienie ciążowe	69
7.2. Cukrzyca ciążowa	71
7.2.1. Co oznacza rozpoznanie cukrzycy ciążowej?	71
7.2.2. Leczenie	72
7.2.3. Czy cukrzyca ciążowa jest groźna dla dzieci?	74
7.2.4. Czy cukry mogą być za niskie?	75
7.2.5. Co z kontrolą po ciąży?	75
7.3. Cholestaza wewnątrzwątrobowa ciężarnych	76
7.4. Kolka nerkowa	76
7.5. Poród przedwczesny	77
7.5.1. Jak może przejawiać się zagrożenie porodem przedwczesnym?	78
7.6. Co to jest szew szyjkowy i pessar?	80
7.7. Co to jest tokoliza?	81
7.8. W którym tygodniu ciąży dziecko jest gotowe do życia?	81
7.9. Co to jest sterydoterapia?	82
8. Powikłania typowe dla ciąży wielopłodowej 83	
8.1. Zespół przetoczenia między bliźniętami – potocznie nazywany zespołem „podkradania”	83
8.2. Gdy jedno z dzieci słabo rośnie	84
8.3. Zespół odwróconej perfuzji tętnicznej	85
8.4. Gdy jedno z dzieci umrze	86

9. Poród 87

- 9.1. Gdzie rodzić? 87
- 9.2. Czy to już? 87
- 9.3. Który moment uznaje się za początek porodu? 88
- 9.4. Pierwszy okres porodu 88
- 9.5. Znieczulenie zewnątrzoponowe 89
- 9.6. Co to jest KTG? 89
- 9.7. Drugi okres porodu 90
- 9.8. Nacięcie krocza 90
- 9.9. Poród drugiego bliźnięcia 91
- 9.10. Trzeci okres porodu 92
- 9.11. Czwarty okres porodu 92
- 9.12. Kiedy cięcie cesarskie? 92
- 9.13. Znieczulenie do cięcia cesarskiego 93
- 9.14. Na czym polega cięcie cesarskie? 93
- 9.15. Atonia macicy 94

10. Połóg 95

- 10.1. Co się dzieje w czasie połogu? 95
- 10.2. Gojenie się ran 96
- 10.3. Kiedy pojawiają się miesiączki? 96
- 10.4. Kiedy można podjąć współżycie płciowe? 97
- 10.5. Antykoncepcja podczas karmienia piersią 97
- 10.6. Kiedy można zachodzić w kolejną ciążę? 98
- 10.7. Wahania nastroju 98

11. Przyszły tata 101

- 11.1. Zmiany u partnerki 102
  - 11.1.1. I trymestr 102
  - 11.1.2. II trymestr 102
  - 11.1.3. III trymestr 103
  - 11.1.4. Po porodzie 103

12. Witamy na świecie 105

- 12.1. Spanie 106

12.2. Zespół śmierci łóżeczkowej niemowląt (SIDS)	107
12.3. Kąpiele	108
12.4. Przewijanie	109
12.5. Pomoc	110
12.6. Sugestie dla ojców	112
12.7. Odpoczynek	112
12.8. Gdy maluszki się rozchorują	113

13. Wcześniak to nie tylko mniejszy dzidzius, czyli o wieloraczkach urodzonych przedwcześnie 115

13.1. „Czym są OITN i OPN?“, czyli trochę o oddziale intensywnej terapii noworodka i oddziale patologii noworodka	115
13.2. „Co personel robi z naszymi dziećmi?“, czyli procedury medyczne, z którymi mogą spotkać się wasze dzieci	116
13.2.1. Mechaniczna wentylacja	116
13.2.2. CPAP	117
13.2.3. Tlenoterapia	117
13.2.4. Żywienie	117
13.2.5. Inkubator	120
13.2.6. Kangurowanie	120
13.3. „Co to za rurki, kable i maszyny?“, czyli co nieco o sprzęcie, z którym mogą zetknąć się dzieci	122
13.4. „Co maluchom dolega?“, czyli o chorobach noworodków	123
13.4.1. Żółtaczka	123
13.4.2. Zakażenie wewnątrzmaciczne	126
13.4.3. Niedokrwistość	127
13.4.4. Zespół zaburzeń oddychania (ZZO)	127
13.4.5. Dysplazja oskrzelowo-płucna (BPD)	128
13.4.6. Retinopatia wcześniaków (ROP)	128
13.4.7. Krwawienia dokomorowe (IVH)	129
13.4.8. Martwicze zapalenie jelit (NEC)	130
13.4.9. Przetrwwały przewód tętniczy (PDA)	131
13.5. „Po co te wszystkie badania?“, czyli o badaniach przesiewowych w okresie noworodkowym	132
13.5.1. Badanie przesiewowe słuchu	133
13.5.2. Badanie w kierunku chorób metabolicznych	133

13.6.	„Nareszcie do domu”. Wypis dzieci z oddziału	133
13.7.	„Nieoczekiwana zmiana miejsc”, czyli o przenosinach do innego szpitala	134

14. Karmienie 137

14.1.	„Dlaczego?”, czyli o korzyściach wynikających z karmienia naturalnego	137
	14.1.1. Korzyści dla dzieci	138
	14.1.2. Korzyści dla matki karmiącej	139
14.2.	„Czy mi się uda?”, czyli o szansach na karmienie piersią wieloraczków	139
14.3.	Do dzieła, karmimy!	139
14.4.	„Ratunku!”, czyli o potrzebie fachowej pomocy zaraz po porodzie	142
14.5.	„Dziwne figury”, czyli o technice karmienia	142
	14.5.1. Sposób przystawienia do piersi	142
	14.5.2. Pozycja podczas karmienia	143
14.6.	Najtrudniejsze początki, czyli jeszcze trochę o pomocy laktacyjnej nie tylko w szpitalu	148
14.7.	Co robić, żeby mieć pokarm?	149
14.8.	Odciąganie pokarmu	150
	14.8.1. Czym odciągać?	150
	14.8.2. Jak odciągać?	151
	14.8.3. Przechowywanie odciągniętego pokarmu	152
14.9.	Skąd wiemy, że dzieci się najadają?	153
14.10.	Jak radzić sobie z nawałem?	154
14.11.	„Co mogę zjeść?”, czyli jadłospis mamy karmiącej	155
14.12.	„Kto mi pomoże?”, czyli kilka słów o konsultantach i doradcach laktacyjnych oraz o poradniach laktacyjnych	155
14.13.	Karmienie mieszane i sztuczne	156

Wykaz stron internetowych 157

Polecamy lekturę 158

Indeks skrótów 159